

Sygn. akt V U 1307/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 lutego 2014 roku

Sąd Okręgowy w Białymstoku

V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Elżbieta Rosłoń

Protokolant: Bożena Radziusz

po rozpoznaniu w dniu 10 lutego 2014 roku w Białymstoku

na rozprawie

sprawy Z. J.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o emeryturę

na skutek odwołania Z. J.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

z dnia 29 maja 2013 roku

Nr (...)

I. Zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje Z. J. prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach od 8 marca 2013 roku.

II. Orzeka, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

sygn. akt V U 1307/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 29 maja 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił przyznania Z. J. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach, z uwagi na niespełnienie przesłanek niezbędnych do nabycia tego prawa, przewidzianych przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.) oraz przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43 ze zm.). Organ rentowy wskazał, że z przedstawionych dokumentów wynika, iż wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 r. udowodnił wymagany okres składkowy i nieskładkowy, natomiast nie udowodnił wymaganych co najmniej 15 lat pracy

w szczególnych warunkach - udowodnił 12 lat 5 miesięcy i 7 dni. Organ rentowy nie uwzględnił jako pracy w szczególnych warunkach okresu pracy od 1 kwietnia 1982 r. do 7 marca 1986 r. w (...) w B..

Z. J. złożył odwołanie od tej decyzji. Wniósł o jej zmianę i przyznanie emerytury zgodnie z wnioskiem.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zawartą w uzasadnieniu decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył co następuje.

Z. J. urodzony (...), dnia 11 lutego 2013 r. złożył wniosek o przyznanie mu prawa do wcześniejszej emerytury, przedkładając na tę okoliczność świadectwa pracy.

Decyzją z dnia 29 maja 2013 r. – obecnie zaskarżoną -Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił przyznania mu prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach, z uwagi na nieudowodnienie wymaganych co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Organ rentowy nie uwzględnił jako zatrudnienia w warunkach szczególnych okresu od 1 kwietnia 1982 r. do 7 marca 1986 r. w (...) w B., ponieważ odwołujący nie przedłożył świadectwa pracy wykonywanej w szczególnych warunkach. W świadectwie pracy z dnia 7 marca 1986 r. pracodawca wskazał jedynie, że Z. J. zajmował stanowisko kierowcy (k. 15 akt ZUS).

Wskazać należy, że prawo do emerytury w niższym wieku emerytalnym z tytułu pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze przewidziane jest w art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 1440) zwanej dalej ustawą emerytalną. Ustawa ta w przepisach przejściowych, zawiera szczególną regulację dotyczącą niektórych ubezpieczonych zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przed dniem 1 stycznia 1999 r.

Przepis art. 184 ustawy emerytalnej przewiduje prawo do wcześniejszej emerytury dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którym przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy tj. 1 stycznia 1999 r. osiągnęli:

- okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn;
- okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn.

Ponadto emerytura ta przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom spełniającym powyższe warunki przysługuje prawo do emerytury, ustala się zgodnie z art. 32 ust. 4 ustawy emerytalnej na podstawie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43 ze zm.) zwanego dalej rozporządzeniem. Zgodnie z § 4 ust. 1 rozporządzenia, pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia w przypadku mężczyzn łącznie następujące warunki:

- osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat;

- posiada wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W myśl § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy, o których mowa wyżej, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie §1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy - §2 ust. 2.

W rozpoznawanej sprawie nie budzi wątpliwości osiągnięcie przez wnioskodawcę zarówno określonego wieku emerytalnego, jak i ogólnego stażu zatrudnienia. Wnioskodawca nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego. Kwestię sporną stanowi posiadanie przez niego 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach. Organ rentowy uznał 12 lat 5 miesięcy i 7 dni, nie uwzględnił natomiast jako zatrudnienia w warunkach szczególnych okresu od 1 kwietnia 1982 r. do 7 marca 1986 r. w (...) w B..

W świadectwie pracy z dnia 7 marca 1986 r. zakład pracy – Wojewódzki Związek Spółdzielni (...), Wojewódzki Zakład (...) w B. stwierdził, że Z. J. był zatrudniony od 1 kwietnia 1982 r. do 7 marca 1986 r. w pełnym wymiarze czasu pracy w tym zakładzie na stanowisku kierowcy (k. 15 akt ZUS).

Z zaświadczenia z dnia 11 sierpnia 1981 r. wynika, że Z. J. posiada prawo jazdy kategorii A, B, C, E, T. Dnia 1 kwietnia 1982 r. został zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kierowcy w Wojewódzkim Związku Spółdzielni (...), Wojewódzkim Zakładzie (...) w B. w Zajezdni (...). Z zakresu czynności wynika, że do jego obowiązków należy przewożenie ładunków przydzielonym pojazdem. Jednocześnie w dniu 1 kwietnia 1982 r. pomiędzy pracodawcą a wnioskodawcą została zawarta umowa na wykonywanie dodatkowych czynności ładunkowych i spedycyjnych w odniesieniu do przewożonego ładunku na obsługiwanych przez niego pojazdach mechanicznych i trasach oraz obsługę agregatu chłodniczego. Następnie umową o pracę dodatkową z dnia 1 stycznia 1983 r. zawartą pomiędzy pracodawcą a Z. J. – kierowcą samochodu ciężarowego, wnioskodawcy zostały powierzone dodatkowe czynności nie wchodzące w zakres jego normalnych obowiązków służbowych, za które ustalono dodatkowe wynagrodzenie (dokumenty w aktach osobowych bez numerów kart).

Podsumowując powyższe, analiza akt osobowych wnioskodawcy wskazuje, że został on zatrudniony w spornym okresie na stanowisku kierowcy. Były to jego podstawowe czynności bowiem dodatkowe czynności, jak wynika z umowy z dnia 1 stycznia 1983 r., zostały powierzone poza zakresem „normalnych obowiązków służbowych”. Powyższe czynności nie stoją zatem na przeszkodzie uznaniu, że wnioskodawca w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę kierowcy.

Również zakres czynności wnioskodawcy w punkcie 1 wskazuje, że do jego obowiązków należy przewożenie ładunków przydzielonym pojazdem w sposób zgodny z obowiązującymi przepisami o eksploatacji i ruchu pojazdów samochodowych. Pozostałe punkty zakresu czynności dotyczą dbałości o pojazd oraz przestrzegania podstawowych obowiązków pracowniczych.

Zeznania świadków przesłuchanych w sprawie pozwoliły na ustalenie, że w spornym okresie wnioskodawca jako kierowca jeździł samochodem ciężarowym o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony pomiędzy punktami skupu mleka a mleczarnią w M. i przewoził mleko, mieszanekę i produkty mleczarskie.

Świadek K. K. zeznał, że pracował w (...) B. w latach 1976 – 2010 jako kierowca samochodu ciężarowego i otrzymał świadectwo pracy

w warunkach szczególnych. Wnioskodawca również pracował jako kierowca, miał przydzielony samochód marki S.. Jeździł również J. i K.. Do jego obowiązków należał załadunek, rozładunek, podczepianie przewodów do przelania mleka pod kontener. Zajmowało to około pół godziny – godzinę. Świadek również wykonywał takie same czynności. Ich przełożonym w tym czasie był L. T. - dyspozytor. Świadek nie przypominał sobie, aby wnioskodawca jeździł Ż.. Razem z wnioskodawcą wykonywał taką samą pracę i takie same czynności. Z akt emerytalnych świadka wynika, że cały okres jego pracy został zaliczony do okresu pracy w warunkach szczególnych (k. 17 akt o emeryturę z wniosku K. K.).

Świadek L. T. zeznał, że pracował w (...) B. w latach 1981 - 1990 jako dyspozytor i był przełożonym wnioskodawcy. Wnioskodawca jeździł cysterną albo samochodem skrzyniowym, na którym były kontenery. Do jego obowiązków należało wożenie mleka pomiędzy punktami skupu a mleczarnią w M., podłączenie pompy celem przelania mleka. Napełnienie cysterny mlekiem na punkcie skupu trwało około pół godziny. Następnie mleko było przywożone do mleczarni i przelewane, trwało to też około pół godziny. Wtedy gdy wnioskodawca przewoził mieszankę to jeździł samochodem skrzyniowym. Załadunek i rozładunek mieszanki wykonywała brygada załadunkowa. Świadek nie przypominał sobie, aby wnioskodawca jeździł Ż.. Jeżeli była wyjątkowa sytuacja, to sporadycznie mógł jeździć nim jeździć, ale w (...) byli kierowcy, którzy mieli na nie uprawnienia (k. 22).

Wnioskodawca Z. J. zeznał, że w latach 1982 – 1986 był zatrudniony w (...) B. w Zajezdni w M., na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tonu. Samochodem tym był S. (...) z przyczepą o ładowności 5,5 tony oraz ładownością przyczepy 6,5 tony. Zeznał, że nie jeździł Ż.. Czasami prowadził (...). Przewoził w beczkach mleko i produkty mleczarskie. Codziennie jeździł do 10-12 punktów skupu mleka w promieniu 50 km. Oprócz pracy kierowcy zajmował się podłączeniem mleka, załadowaniem towaru – były to zajęcia dodatkowe i trwały około pół godziny. Ż. jeździł może raz na pół roku, jeśli stały kierowca Ż. zachorował. Wtedy, w zależności od zwolnienia lekarskiego, zastępował go przez dzień lub dwa, gdy zostało mu wydane takie polecenie. Zeznał, że wykonywał takie same prace jak świadek K. K. (k. 31-32).

W ocenie Sądu zeznania przesłuchanych w sprawie świadków, jak również zeznania wnioskodawcy, nie pozostawiają wątpliwości, że wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace w szczególnych warunkach na stanowisku kierowcy samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony. Prace te zostały ujęte w wykazie A stanowiącym załącznik do rozporządzenia w dziale VIII dotyczącym transportu w pkt 2 jako prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony. Uznaniu takiemu nie stoi na przeszkodzie okoliczność, że w niewielkim zakresie wnioskodawca wykonywał inne, wyżej wskazane czynności związane z jego pracą w transporcie. W orzecznictwie sądów powszechnych ugruntowany jest pogląd, że wykonywanie również innej niż wymieniona

w wykazie pracy, w ramach czasu pracy, uniemożliwia zaliczenie danego okresu jako okresu pracy w szczególnych warunkach. Nie dotyczy to jednakże sytuacji, w której inne czynności stanowią konieczny element całego zadania świadczonego w ramach pracy w szczególnych warunkach (czynności przygotowawcze, kończące, immanentnie związane z całym zadaniem).

Podkreślić należy, że świadkowie mieli bezpośrednią wiedzę dotyczącą okoliczności, co do których składali zeznania, z uwagi na wspólne okresy pracy. Potwierdzili oni okoliczności podane przez wnioskodawcę. Sąd uznał te zeznania za wiarygodne dowody

w sprawie, jako że były one logiczne, spójne i szczerze. Ponadto zeznania te korespondują z dokumentacją zawartą w aktach osobowych i stanowią jej doprecyzowanie.

W tym stanie rzeczy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc Sąd orzekł jak w punkcie I wyroku mając na uwadze, że wnioskodawca urodził się (...)a zatem prawo do emerytury powstało z dniem ukończenia 60 lat tj. od (...)r.

Jednocześnie Sąd uznał, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji ponieważ ustalenie to wymagało przeprowadzenia postępowania dowodowego przed sądem i na podstawie art. 118 ust. 1 a ustawy emerytalnej orzekł jak w punkcie II wyroku.